

EEN BIJZONDERE KLIMAATWET OM DE KLIMAATGOVERNANCE IN BELGIË TE VERBETEREN

Prof. Dr. L. Lavrysen

KLIMAATBELEID

- **2 Hoofdpijlers**
 - Mitigatie: beperking van uitstoot
 - Adaptatie: beperking van kwetsbaarheid
- **Bevoegdheidsverdeling**
 - Gemengde bevoegdheid
 - Hoofdzakelijk federaal/gewestelijk
 - Afhangelijk van bron/maatregel
 - Maar ook gemeenschappen

BETROKKEN BEVOEGDHEDEN

Gewesten

- **Ruimtelijke ordening:** *mitigatie* (beperking mobiliteitsbehoefte) en *adaptatie* (ruimte voor water, voorkoming warmte-eilanden...)
- **Leefmilieu en waterbeleid:** *mitigatie* (emissiebeperkingen), *adaptatie* (integraal waterbeleid, overstromingen en droogteperiodes) en *vergoeding* (rampenfonds)
- **Landinrichting en natuurbehoud:** *mitigatie* (opslag van koolstof) en *adaptatie* (wijziging van habitats en soorten, invasieve uitheemse soorten, landelijke waterbeheersing)
- **Huisvesting:** *mitigatie* (isolatie, energiezuinigheid) en *adaptatie* (bescherming tegen extreme hitte, overstromingen)
- **Landbouw:** *mitigatie* (beperking uitstoot methaan, distikstofoxide, verhoging opslagcapaciteit koolstof), *adaptatie* (aanpassing teelten aan wijzigend klimaat) en *vergoeding* (landbouwschadefonds)
- **Gewestelijk economisch beleid:** *mitigatie* (bevorderen koolstofarme economie, innovatie) en *adaptatie* (steunverlening getroffen sectoren)
- **Gewestelijk energiebeleid:** *mitigatie* (distributie, REG, hernieuwbare energie, afstandsverwarming) en *adaptatie* (bescherming infrastructuur)
- **Openbare werken en vervoer:** *mitigatie* (bevordering openbaar vervoer, koolstofarm transport, multimodaliteit) en *adaptatie* (waterwegen, havens, zeekering en dijken)
- **Gewestelijke fiscaliteit**
- **Gewestelijke ontwikkelingssamenwerking**
- **Lokale besturen**

BETROKKEN BEVOEGDHEDEN

Gemeenschappen

- **Onderwijs:** *mitigatie* (schoolgebouwen koolstofarm maken) en *adaptatie* (bescherming infrastructuur)
- **Cultuur:** *mitigatie* (cultuurgebouwen) en *adaptatie* (bescherming infrastructuur)
- **Gezondheidszorg en bejaardenzorg:** *mitigatie* (ziekenhuizen, verpleeginrichtingen, verzorgingsinstellingen, bejaardenhuizen...) en *adaptatie* (bescherming infrastructuur)
- **Preventieve gezondheidszorg:** *adaptatie* (hittebescherming, tropische ziekten)
- **Onderwijs, onderzoek en diverse vormen van opleiding:** onderzoek en bewustmaking
- **Ontwikkelingssamenwerking**

Federale overheid

- **Federaal Energiebeleid:** *mitigatie* en *adaptatie* (energiewinning in de Noordzee, kernenergie, studies over de perspectieven van energiebevoorrading, grote infrastructuren voor de stockage, het vervoer en de productie van energie, tarieven)
- **Productnormen:** *mitigatie*
- **Ioniserende stralingen en radioactief afval:** *mitigatie* en *adaptatie*
- **In-, uit- en doorvoer van uitheemse plantensoorten evenals van uitheemse diersoorten en hun krengen**
- **Verkeersmiddelen:** *mitigatie*

SAMENWERKING EN COORDINATIE

- Tenuitvoerlegging internationale (UNFCCC/Kyoto-Doha/Parijs) en Europese (Effortsharing...) verplichtingen
- Samenwerkingsakkoorden
 - Moeizaam – Enkel Federale overheid en gewesten
 - Nationale Klimaatcommissie
 - Nationale lastenverdeling 2013-2020
- **Samenwerkingsakkoord van 12 februari 2018 – parlementaire goedkeuring mei-juli 2018**

5

6-253/4

6-253/4

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2016-2017

23 JANUARI 2017

Informatieverslag over het intra-Belgisch besluitvormingsproces inzake *burden sharing* met betrekking tot klimaatdoelstellingen

BELGIAN CLIMATE
GOVERNANCE

Rapport d'information sur le processus décisionnel intrabelge en matière de répartition de l'effort climatique au regard des objectifs climatiques

DIALOGUE

REKLAGADIRIGO E SEMINARIS

SYNTHESERAPPORT
22 NOVEMBER 2016

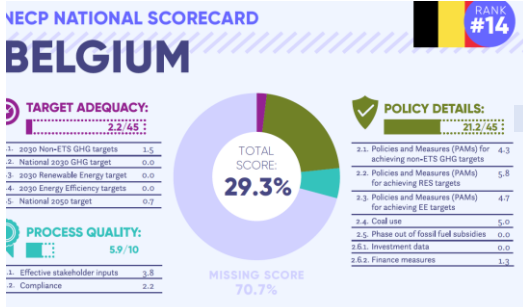
.be

Koninklijke Bibliotheek van België 27 november 2018

EEN SLECHT RAPPORT EN EEN GROTE UITDAGING

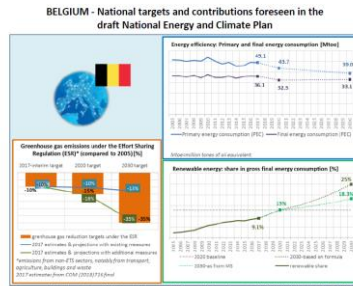
– Ontwerp NKEP (dec. 2018)

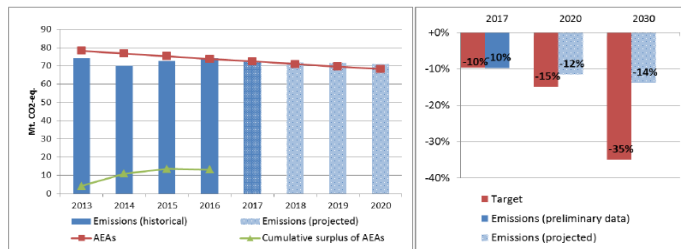
Draft National Energy and Climate Plans transport ranking

June 2019

Belgium (#19)

– Definitief NKEP dec. 2019

België dient bij Europa een klimaatstrategie-2050 zonder becijferde doelstelling in. De federale regering dient niet eens een eigen bijdrage in.

Belgische klimaatstrategie voor 2050 gaat de mist in

ENKELE KLIMAATWETTEN VERGELEKEN

	VK	Denemarken	Finland	Frankrijk	Zweden	Noorwegen	Nederland	Duitsland
Jaar	2008	2014	2015	2015	2017	2017	2019	2019
Doelstelling 2050 (1990)	- 80 %	Lage emissie maatschappij	-80 %	-75 %	-80 % in 2045	- 80 à 95 %	-95 % (-49 % 2030)	Klimaat-neutraal (-55 % 2030)
Koolstof-budgetten	Ja	Nee	Ja	Ja	Neen – doelstellingen 2030-2040	Nee	Klimaatplan	Ja Klimaatplan
Onafhankelijk Comité	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Planbureau voor Leef-omgeving	Ja
Adaptatie	Ja	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Andere doelstellingen	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja
Toepassings-gebied	ETS -apart	Nadruk non-ETS	Non-ETS	Non-ETS	ETS inbegrepen	ETS inbegrepen	ETS inbegrepen	ETS inbegrepen

Voorontwerp van bijzondere wet houdende vaststelling van de **globale klimaatbeleidsdoelstellingen** van België en tot **coördinatie** van het klimaatbeleid van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten

Proposition de loi spéciale portant **coordination** de la politique de l'autorité fédérale, des communautés et des régions à l'égard du changement climatique et fixant ses **objectifs globaux à long terme**.

WAAROM BIJZONDERE WET ?

- Om aan EU verplichtingen te kunnen voldoen is intensieve samenwerking vereist tussen federale overheid, gewesten en gemeenschappen
- EU Verordening 2018/1999 van 11 december 2018 inzake governance van de energie-unie en van de klimaatactie – geïntegreerd nationale energie- en klimaatplannen
- Een bijzondere wet kan de wijze van *coördinatie* van het beleid en regelgeving tussen de federale staat, de gewesten en de gemeenschappen inzake het klimaatbeleid voorschrijven
- Het is nodig de gezamenlijke doelstellingen te bepalen – toepassing van dat beleid blijft uiteraard eigen bevoegdheid van elke overheid

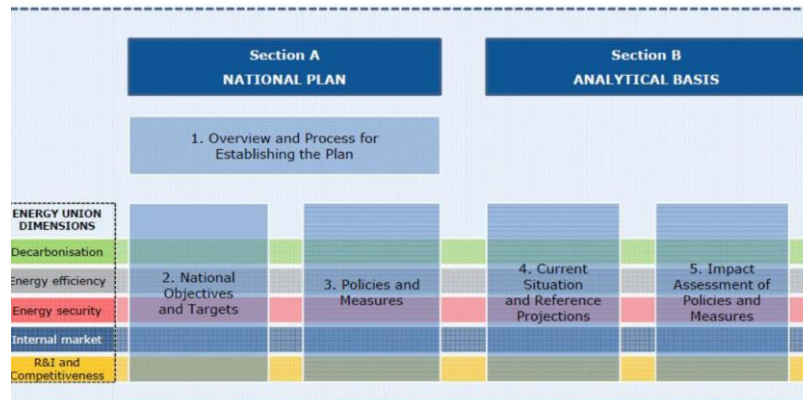
EU VERORDENING 2018/1999 11 DECEMBER 2018 INZAKE DE GOVERNANCE VAN DE ENERGIE-UNIE EN VAN DE KLIMAATACTIE

REGULATORY STABILITY, STREAMLINING, ACHIVING ENERGY UNION OBJECTIVES, ALIGNEMENT WITH PARIS

DIRECT WERKEND – GEEN OMZETTING VEREIST

STRUCTURE OF INTEGRATED NATIONAL ENERGY AND CLIMATE PLANS (NECPs)

VOORSTEL VAN BIJZONDERE WET

- **Globale klimaatdoelstellingen van België**
 - Lange termijn (2050) - Middellange termijn (2030)
 - Emissiereductie – Aandeel hernieuwbare energie – Verbetering energie-efficiëntie – Renovatie tot energie-efficiëntie en koolstofvrije gebouwen – Adaptatie
- **Klimaatgovernance**
 - Interministeriële Klimaatconferentie (uitbreiding met Gemeenschappen)
 - Interfederaal Klimaatagentschap (samenwerking op ambtelijk niveau – detachering)
 - Permanent Onafhankelijk Klimaatexpertencomité (*UK Committee on Climate Change*)
 - Interparlementaire Klimaatcommissie
- **Geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan en strategie**

HERZIENING GRONDWET

DOC 54 3642/003

3

Enig Artikel	Article unique	Einziger Artikel
Artikel 7bis van de Grondwet wordt aangevuld met een tweede lid, luidende:	L'article 7bis de la Constitution est complété par un alinéa 2 rédigé comme suit:	Artikel 7bis der Verfassung wird durch einen Absatz 2 mit folgendem Wortlaut ergänzt:
"Zij werken inzonderheid samen aan een doeltreffend klimaatbeleid overeenkomstig de doelstellingen, beginselen en <u>nadere uitvoeringsregels</u> vastgesteld bij een wet aangenomen met de meerderheid bepaald in artikel 4, laatste lid."	"Ils coopèrent en particulier à une politique climatique efficace, conformément aux objectifs, principes et modalités établis par une loi adoptée à la majorité prévue à l'article 4, dernier alinéa."	„Sie arbeiten insbesondere zusammen an einer wirksamen Klimapolitik gemäß den Zielen, Grundsätzen und Modalitäten, die durch ein Gesetz, das mit der in Artikel 4 letzter Absatz bestimmten Mehrheit angenommen wird, festgelegt werden.“

**Stemming
Kamer 28-29
maart 2019**

(Stemming/vote 36)

Ja	76	Oui
Nee	66	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	142	Total

Het quorum van de aanwezigen is bereikt. De tweederdemeerderheid is niet bereikt. Bijgevolg is het voorstel tot herziening van artikel 7bis van de Grondwet verworpen.
Le quorum des présences est atteint. La majorité des deux tiers n'est pas atteinte. En conséquence, la proposition de révision de l'article 7bis de la Constitution est rejetée.

**Voor herziening vatbaar in nieuwe
legislatuur**

15

WAT NU ?

<p>BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS</p> <p>4 april 2019</p> <p>VOORSTEL VAN BIJZONDERE WET over de coördinatie van het beleid van de federale overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten met betrekking tot klimaatverandering en het vaststellen van algemene langetermijn doelstellingen</p> <p>Voorstel van bijzondere wet over de coördinatie van het beleid van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten met betrekking tot de klimaatverandering en het vaststellen van algemene langetermijndoelstellingen</p> <p>VERSLAG VAN DE HOORZITTINGEN NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID, HET LEEFMILIEU EN DE MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING UITGEBRACHT DOOR DE HEER Daniel SENESAEI</p>	<p>CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE</p> <p>4 avril 2019</p> <p>PROPOSITION DE LOI SPÉCIALE coordonnant la politique de l'autorité fédérale, des Communautés et des Régions en matière de changements climatiques et fixant des objectifs généraux à long terme</p> <p>Proposition de loi spéciale portant coordination de la politique de l'autorité fédérale, des communautés et des régions à l'égard du changement climatique et fixant ses objectifs globaux à long terme</p> <p>RAPPORT DES AUDITIONS FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE LA SANTÉ PUBLIQUE, DE L'ENVIRONNEMENT ET DU RENOUVEAU DE LA SOCIÉTÉ PAR M. Daniel SENESAEI</p>
---	---

16